

HENK STOORVOGEL

ONDERWEG MET
PAULUS

BIJBELSTUDIES

HENK STOOORVOGEL

ONDERWEG MET PAULUS

BIJBELSTUDIES

Voorhoeve

Voor Kees en Fieke Goedhart.

*Ik bewonder jullie om jullie levenslange trouw aan Jezus en jullie
moed en liefde om net als Paulus het evangelie in binnen- en buiten-
land te verspreiden. Bedankt!*

Derde druk, 2016

© 2016 Uitgeverij Kok – Utrecht
www.kok.nl

Eerder verschenen onder de titel *Onderweg met Paulus. Bijbelleesgids* (2009)

Omslagontwerp: www.brandnewstory.nl

Opmaak binnenwerk: Stampwerk, Nijkerk

Illustratie binnenwerk: Gert Oudenampsen

ISBN 978 90 297 2610 8

ISBN e-book 978 90 297 2611 5

ISBN 978 90 297 2613 9 (set van 7 delen Bijbelstudies Henk Stoorvogel)

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Voorwoord – 6

- 1 Gitzwart – 7
- 2 Gevormd voor de top – 11
- 3 Van vervolger tot opvolger – 15
- 4 Paulus de prediker – 19
- 5 Zendingsbasis Antiochië – 23
- 6 Naar Cyprus – 27
- 7 Met Christus gestorven – 31
- 8 Té kostbaar om te verdienen – 35
- 9 De wereldveroveraars op de knieën – 39
- 10 Bekering in de gevangenis – 43
- 11 Hoe je de wereld kunt veranderen – 48
- 12 Fire in the Sky – 53
- 13 Jesus loves porn stars – 57
- 14 Geven – 61
- 15 Een penetrante zweetgeur – 65
- 16 Geboeid door de Geest – 69
- 17 Het is goed met mijn ziel – 73
- 18 Vrienden voor het leven – 77
- 19 Paulus' omgang met God – 81
- 20 Eindelijk thuis – 85

Kaartje: Geografie van Paulus' leven en werk – 89

Materiaal voor kringen

- 1 Gegrepen door genade – 90
- 2 Reizen zoals Paulus – 91
- 3 Reageren zoals Paulus – 92
- 4 Goed eindigen – 94

VOORWOORD

Het verhaal van Paulus begint met een moord (die van hem op Stefanus) en eindigt met een moord (die op hemzelf). Het is een grimmig verhaal, waarbij de evangelieverkondiging bijna voortdurend op leven en dood wordt uitgevochten.

Bij het schrijven van *Onderweg naar Petrus* had ik regelmatig een soort liefelijk, onschuldig gevoel. Petrus was die rondborstige, moedige man die vanuit de visserij van Galilea verliefd wordt op Jezus en een groots leven krijgt. Toen ik het leven van Paulus bestudeerde ontbrak dit liefelijk en onschuldige eigenlijk compleet. Ik vond het veel meer een confrontatie met de hardheid van de wereld én de kerk. Paulus, zelf zeker niet voor een kleintje vervaard, weerstaat keer op keer de aanvallen van overheid en verschillende stromingen in de vroege kerk om te doen wat hij voor zijn geweten goed acht. Wat mij daarin vooral treft is zijn grenzeloze moed. Wat was Paulus moedig! Ongekend! En zó nederig... Hij ging voor Jezus en voor niemand anders.

Wat mij ook trof was zijn vriendelijkheid. Hij was zó geliefd bij zoveel mensen. Overal had hij vrienden en contacten zitten. Ergens was hij een echt mensenmens.

Paulus heeft een diepe indruk op mij gemaakt. Ik wil hem navolgen zoals hij Jezus navolgde. Ik dank God voor deze grote apostel!

In dit boek noem ik Paulus steeds 'Paulus' en niet af en toe 'Saulus'. Cursiveringen in bijbelteksten zijn door mij gedaan.

Ik wens je veel leesplezier en een nieuwe impuls in je geloofsleven toe!

Henk Stoorvogel

BIJBELSTUDIE I: GITZWART

LEZEN Handelingen 7:54-8:3

Op 8 januari 1956 werden vijf jonge mannen, Nate Saint, Jim Elliot, Roger Youderian, Ed McCully en Peter Fleming, met speren vermoord door zes Auca-indianen.

De vijf mannen hadden zich in het gevaarlijke gebied gewaagd omdat de kans steeds groter werd dat de Ecuadoriaanse overheid omwille van olieproductie de diverse indianenstammen met geweld zou verdrijven. De vijf zendelingen zagen het bereiken van 'hun' Auca's als een heilige missie die onder grote tijdsdruk stond.

De vijf waren op een tijdelijke zandbank in een rivier geland en wachtten op Auca's om contact met hen te maken. De Auca's kwamen. Het betekende echter de dood voor deze vijf mannen. Ze lieten hun vrouwen en totaal negen kinderen achter.

Hoewel de zendelingen geweren en pistolen hadden, weigerden ze die te gebruiken tegen de indianen. Ze lieten zich liever doodsteken dan de Auca's voor eeuwig van het evangelie te vervreemden.

Terwijl de vijf zendelingen doodgestoken werden klonk er een hemels gezang boven de bomen bij de rivier. Alle moordenaars en enkele vrouwelijke toeschouwers hoorden dit gezang, begeleid door een hemelse muziek. Ook zagen ze een licht ononderbroken schijnen.

Het wonderlijke van dit verhaal is dat Elisabeth Elliot, vrouw van de vermoorde Jim Elliot en Rachel Saint, zus van de vermoorde Nate Saint, na de moordpartij wéér naar diezelfde stam trokken en bij hen gingen wonen. De geweldloosheid van de zendelingen had de indianen niet los gelaten en langzaam maar zeker kwamen ze tot bekering en werden vrienden van de weduwen en kinderen van de vermoorde zendelingen.

Het is alleen door de vernieuwende en liefdevolle vergevingskracht

van Jezus dat Steve Saint, zoon van Nate, over zijn vriendschap met de ‘grappige’ Mincaye, de ‘lieve, verlegen’ Dyuwi en de ‘zachtaardige’ Kimo, allen moordenaars van zijn vader en zijn vrienden, schrijven kan: *Kimo, die met zijn kano vol voorraden was gekomen opdat we voldoende te eten hadden terwijl we aan de (landings)baan werkten, was er ook bij geweest, in 1956. Hij had me verteld dat de laatste van de vijf jonge ‘buitenlanders’ naar de andere kant van de rivier was gevlucht, en dat hij, in plaats van het oerwoud in te vluchten, waar hij veilig zou zijn, in een boom was geklommen en in haperend Huao had geroepen: ‘We zijn alleen gekomen om kennis met jullie te maken. We willen jullie geen kwaad doen. Waarom maken jullie ons dood?’ Diezelfde zachtaardige Kimo had zijn smekende woorden aangehoord, en vervolgens zijn drie meter lange, hardhouten speer door de borstkas van de vreemdeling gestoken.*

De eerste keer dat we Paulus in de Bijbel tegenkomen zien we hem meteen op zijn donkerst. Stefanus, een van de zeven aangestelde Griekse leiders in de megagemeente van Jeruzalem, bleek een vurig en welsprekend redenaar. Waar de apostelen weliswaar vrijmoedig, maar toch ook met de nodige voorzichtigheid en tact optraden, valt Stefanus het Joodse religieus establishment frontaal aan. Vanuit de geschiedenis van het Joodse volk toont hij aan dat de gevestigde orde de eeuwen door steeds weer het zicht op God was kwijtgeraakt. Het zijn keer op keer de enkelingen die er voor zorgen dat God zijn weg kan blijven vervolgen. Denk aan Abraham, en Jozef, en Mozes. Zij hadden het bij het rechte eind. De geestelijke leiders dwaalden keer op keer. De enkelingen, die bereid waren met gevaar voor lijf en leden het volk tot God te doen terugkeren, zij waren het door wie Gods zegen Israël bleef bereiken.

Halsstarrige ongelovigen (tegen hetzelfde Sanhedrin, waar Jezus ongeveer twee jaar eerder voor stond!), u wilt niet luisteren en verzet u steeds weer tegen de heilige Geest, zoals uw voorouders ook al deden. (...) Zelf hebt u nu de Rechtvaardige verraden en vermoord.

De geestelijke leiders van het Sanhedrin ‘ontstaken in woede en begonnen te knarsetanden’. Ze hoeven niets meer te horen. Kúnnen niets meer horen. Dit is teveel. Stefanus moet dood. Meteen.

De leiders stormen op Stefanus af en drijven hem de stad uit om hem te stenigen. Hiermee nam het Sanhedrin een ongehoord risico. De Romeinse bezetter duldde niet dat mensen de doodstraf ontvingen zonder dat zij daarover recht hadden gesproken. Maar de woede van de Hoge Raad is te groot. Het risico nemen ze voor lief. De Joodse rechtspraak was anders dan de onze. Om iemand ter dood te veroordelen waren twee getuigen nodig. Deze getuigen waren ook de eerstverantwoordelijken voor het uitvoeren van het vonnis. De steniging bestond uit drie fasen. Eerst werd de veroordeelde door de eerste getuige een afgrond in gestort. Daarna hief de tweede getuige een grote steen boven zijn hoofd en liet die op de borstkas van de veroordeelde vallen. Als de veroordeelde dan nog leefde mochten alle omstanders stenen rapen en net zo lang gooien tot de persoon overleden was.

Twee rechters moesten de steniging bijwonen. En volgens het ‘Tractaat Sanhedrin’ moesten de getuigen hun mantels aan de voeten van de rechters leggen, om aan te geven dat de executie onder de verantwoordelijkheid van de rechters plaatsvond.

De rol van Paulus bij de steniging van Stefanus verandert dan ineens van onschuldig, jong toeschouwertje, tot wraakzuchtig, verantwoordelijk rechter.

Het Griekse woord voor ‘jongeman’ werd gebruikt voor mannen tot veertig jaar. Het is waarschijnlijker dat Paulus bij de executie van Stefanus tegen de veertig was dan een jaar of achttien. Ongeveer twintig jaar na de steniging van Stefanus omschrijft Paulus zichzelf aan Filémon als ‘een oud man’. Het woord dat hij daar gebruikt werd pas gebruikt voor mensen vanaf zestig jaar. Ook het feit dat Paulus de vervolging naar Damascus mag exporteren geeft wel aan dat hij niet een ‘jongeman’ was, maar een verantwoordelijk persoon die leiding kon geven aan een gewapend escorte.

Wanneer Paulus in Handelingen 22 het Sanhedrin toespreekt, zegt hij:

Ook toen Stefanus zijn getuigenis over u met de dood moest bekopen, was ik erbij. Ik hield de mantels van degenen die hem doodden in bewaring en keurde de moord op hem goed.

En later tegen koning Agrippa:

Als ze ter dood gebracht werden, gebeurde dat met mijn toestemming.

Paulus zet zichzelf neer als verantwoordelijk rechter van doodvonnissen van christenen. Hij was een van degenen die de dood van Stefanus autoriseerde. Stefanus, ‘een diepgelovig man, die vervuld was van de heilige Geest’, ging voor de jonge kerk van Jeruzalem verloren. Het Griekse deel van de gemeente uit Jeruzalem werd uiteen geslagen en de vervolging barstte los. Onder de bezielende leiding van Paulus.

En Stefanus? Die was al thuis. Bij zijn Vader. Bij de Mensenzoon, die hij vanaf de aarde in een geopende hemel mocht zien. De Mensenzoon die stónd. Reikhalzend het gebeuren op aarde volgend. Klaarstaand om Stefanus te verwelkomen. Zoals het engelenkoor hun verwelkomende liederen zong bij de moord op de vijf zendingen. Bij de moord op de zendingen zagen we dat de moordenaars eindigden als vrienden van de families van de vermoorden. Zij werden zelfs zendingen naar andere indianenstammen. Gelukkig zien we ook Paulus op die positieve manier weer terug. Maar wat was het begin toch git- en gitzwart.

VRAAG Welke rol heeft Paulus bij de vervolging van christenen gespeeld? Welke aanwijzingen heb je daarvoor?

GEBED Vader, dank U wel voor de moed van mannen als Stefanus en Jim Elliot. Geef mij ook de moed om het goede te doen, ongeacht de consequenties.

BIJBELSTUDIES DOOR HENK STOOINVOGEL

Een bevolgen en toegankelijk boek met **BIJBELSTUDIES** boordevol **LESSEN** uit het leven van **PAULUS**. De delen in deze serie bevatten elk een twintigtal Bijbelstudies. Daardoor zijn ze heel geschikt als Bijbelstudiemateriaal voor **GESPREKSGROEPEN**. Elk hoofdstuk bevat een **GESPREKSVRAAG** en een **KORT GEBED** ter afsluiting. Als geen andere schrijver weet Henk Stoorvogel de Bijbelse boodschap dicht bij de lezer te brengen: alsof je er zelf bij bent!

Henk Stoorvogel is voorganger, oprichter van de mannenbeweging De 4^e Muskietier en auteur van verschillende boeken waaronder *Geboren om te vliegen* (7^e druk 2016: 8000 ex. verkocht), *Knock Out* (19^e druk 2016: 40.000 ex. verkocht) en zijn lijfboek *Jezus leven* (5^e druk 2015: 10.000 ex. verkocht).

NUR 707
ISBN 978 90 297 2610 8

9 789029 726108